

NASTAVNI PREDMET: PRIRODA I DRUŠTVO

Kurikulum nastavnoga predmeta Priroda i društvo obuhvaća koncepte:

- *Organiziranost svijeta oko nas (oznaka A),*
- *Promjene i odnosi (oznaka B),*
- *Pojedinac i društvo (oznaka C)*
- *Energija (oznaka D).*

U nastavnome predmetu Priroda i društvo dva su elementa vrednovanja:

- *usvojenost znanja*
- *istraživačke vještine.*

Sadržaji vrednovanja nastavnome predmetu Priroda su:

- *razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)*
- *rješavanje zadataka pisane provjere znanja*
- *rješavanje problemskih zadataka*
- *tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja*
- *izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu*
- *obrazloženje izведенog pokusa ili istraživanja*
- *izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Prirodu i društvo.

A. ORGANIZIRANOST SVIJETA OKO NAS

ISHOD: PID OŠ A.2.1. Učenik uspoređuje organiziranost u prirodi i objašnjava važnost organiziranosti.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
opisuje i razvrstava živo od neživoga u prirodi	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje i razvrstava živo od neživoga u prirodi</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaže živo od neživoga u prirodi.	Prepoznaže i razlikuje, razvrstava prema smjernicama živo od neživoga u prirodi.	Opisuje i razvrstava živo od neživoga u prirodi.	Opisuje, razvrstava i opisuje živo od neživoga u prirodi te uočava razlike unutar kategorija
razvrstava biljke i životinje iz svoga okoliša u skupine prema kriteriju koji ih povezuje i objašnjava sličnosti i razlike (pripada/ne pripada skupini po nekom kriteriju, prema obliku lista, boji cvijeta, jestivo-nejestivo, voće i povrće, žitarice, prepoznaže različite načine kretanja u prirodi i sl.)	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razvrstava biljke i životinje iz svoga okoliša u skupine prema kriteriju koji ih povezuje i objašnjava sličnosti i razlike</i> “ po zadanim elementima.	Netočno i nepotpuno razvrstava bića, tvari ili pojave u skupine primjenom određenoga kriterija.	Razvrstava bića, tvari ili pojave u skupine primjenom zadanog kriterija.	Razvrstava bića, tvari ili pojave u skupine primjenom određenoga kriterija, objašnjavajući sličnosti i razlike među njima uz dodatne napute i pitanja.	Točno i s lakoćom bića, tvari ili pojave razvrstava u skupine prema zadanom kriteriju, objašnjavajući sličnosti i razlike među njima.
ispituje osjetilima i prepoznaže svojstva tvari (tekuće, čvrsto, hrapavo, gusto, rijetko, oblik, boja, miris, tvrdoća, savitljivost, vodootpornost, prozirnost, sposobnost plutanja na vodi i sl.)	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>ispituje osjetilima i prepoznaže svojstva tvari</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaže osjetilima svojstva tvari (tekuće, čvrsto, hrapavo, gusto, rijetko, oblik, boja, miris, tvrdoća, savitljivost, vodootpornost, prozirnost, sposobnost plutanja...) isključivo metodom pokušaja i pogrešaka, teže se govorno samostalno izražava zbog siromašnog rječnika te je potreba	Ispituje osjetilima i prepoznaže svojstva tvari (tekuće, čvrsto, hrapavo, gusto, rijetko, oblik, boja, miris, tvrdoća, savitljivost, vodootpornost, prozirnost, sposobnost plutanja na vodi i sl.) uz zadane smjernice.	Ispituje osjetilima, prepoznaže i razlikuje te uz smjenice opisuje svojstva tvari (tekuće, čvrsto, hrapavo, gusto, rijetko, oblik, boja, miris, tvrdoća, savitljivost, vodootpornost, prozirnost, sposobnost plutanja na vodi i sl.).	Ispituje osjetilima, prepoznaže, razlikuje, opisuje i objašnjava svojstva tvari (tekuće, čvrsto, hrapavo, gusto, rijetko, oblik, boja, miris, tvrdoća, savitljivost, vodootpornost, prozirnost, sposobnost plutanja na vodi i sl.) samostalno i točno.

		stalna pomoć i dosjećanje.			
objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i stalna potpitana djelomično objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad prema zadanom predlošku.	Objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad.	Samostalno objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad uz poneke smjernice.	Argumentirano objašnjava važnost organiziranja/razvrstavanja otpadnih tvari u okolišu, razlikuje otpad i smeće te razvrstava otpad točno i pravilno. Brine o čistoći okoliša te objašnjava važnost istoga. Svojim ekološkim shvaćanjima i djelovanjem služi za primjer.
povezuje vremenske pojave s godišnjim dobima	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>povezuje vremenske pojave s godišnjim dobima</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznae vremenske pojave vezane za određeno godišnje doba.	Razlikuje i povezuje vremenske pojave s godišnjim dobima uz zadane smjernice.	Uz poneke kraće upute razlikuje, povezuje i opisuje vremenske pojave s godišnjim dobima.	Razlikuje, povezuje, opisuje i objašnjava vremenske pojave s godišnjim dobima točno i samostalno.
istražuje načine brige za zdravlje	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>istražuje načine brige za zdravlje</i> “ po zadanim elementima.	Istražuje načine brige za zdravlje isključivo uz pomoć učitelja ili u timskom radu uz jasne upute i jednostavnije zadatke.	Istražuje načine brige za zdravlje uz predložak ili prema zadanom planu.	Samostalno istražuje načine brige za zdravlje uz kraće upute.	Aktivno istražuje načine brige za zdravlje i povezuje ih s osobnim iskustvom.
istražuje povezanost raznolike i redovite prehrane sa zdravljem	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>istražuje povezanost raznolike i redovite prehrane sa zdravljem</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično i neprecizno istražuje povezanost raznolike i redovite prehrane sa zdravljem.	Istražuje povezanost raznolike i redovite prehrane sa zdravljem uz unaprijed dogovoren plan rada.	Istražuje povezanost raznolike i redovite prehrane sa zdravljem.	Uočava važnost i povezanost raznolike prehrane sa zdravljem, daje primjere prema osobnom iskustvu te

					opisuje povezanost prehrane i zdravlja.
određuje i opisuje ulogu osnovnih dijelova tijela	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje i opisuje ulogu osnovnih dijelova tijela</i> “ po zadanim elementima.	Imenuje dijelove svoga tijela no netočno pripisuje ulogu pojedinom dijelu uz navođenje i pojašnjenja.	Imenuje dijelove svoga tijela i uz poticaj i pripisuje ulogu pojedinom dijelu.	Imenuje dijelove svoga tijela i uglavnom točno opisuje njihovu ulogu.	Brzo i točno imenuje dijelove svoga tijela i prepoznaće i primjerima potkrepljuje njihovu ulogu.

**ISHOD: PID OŠ A.2.2. Učenik objašnjava organiziranost vremena
i prikazuje vremenski slijed događaja.**

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
objašnjava važnost organiziranja i snalaženja u vremenu	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava važnost organiziranja i snalaženja u vremenu</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaće važnost organiziranosti, organiziranja i snalaženja u vremenu, ali se neprecizno samostalno snalazi u vremenu zbog nedostatne uvježbanosti istog.	Djelomično objašnjava važnost organiziranja i snalaženja u vremenu.	Objašnjava važnost organiziranja i snalaženja u vremenu.	Samostalno i argumentirano objašnjava važnost organiziranja i snalaženja u vremenu jer se s lakoćom snalazi u istom.
mjeri vrijeme satom (urom) i/ili štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima, procjenjuje i mjeri trajanje svakodnevnih i ostalih životnih aktivnosti	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri vrijeme satom (urom) i/ili štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima, procjenjuje i mjeri trajanje svakodnevnih i ostalih životnih aktivnosti</i> “ po zadanim elementima.	Neprecizno i uglavnom netočno mjeri vrijeme satom (urom), rijede štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima.	Mjeri vrijeme satom (urom) i/ili štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima, procjenjuje i mjeri trajanje svakodnevnih i ostalih životnih aktivnosti tek nakon brojnih ponavljanja za modelom i stalnim praćenjem od strane učitelja.	Mjeri vrijeme satom (urom) i/ili štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima, procjenjuje i mjeri trajanje svakodnevnih i ostalih životnih aktivnosti uz manje greške.	Samostalno, točno brzo mjeri vrijeme satom (urom) i/ili štopericom, očitano vrijeme iskazuje riječima, procjenjuje i mjeri trajanje svakodnevnih i ostalih životnih aktivnosti.
uspoređuje i reda događaje koji su se dogodili tijekom sata,	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje i reda događaje koji su se</i>	Isključivo uz pomoć i prema primjeru reda događaje koji su se dogodili tijekom sata,	Uspoređuje i reda događaje koji su se dogodili tijekom sata, dana, tjedna, mjeseca i	Uspješno uspoređuje i reda događaje koji su se dogodili tijekom sata, dana, tjedna,	Pravilno, brzo i sistematično uspoređuje i reda događaje koji su se dogodili tijekom sata,

dana, tjedna, mjeseca i godine	<i>dogodili tijekom sata, dana, tjedna, mjeseca i godine</i> po zadanim elementima.	dana, tjedna, mjeseca i godine.	godine, ali mu je ponekad potrebna pomoć u klasifikaciji.	mjeseca i godine uz sitne greške.	dana, tjedna, mjeseca i godine.
služi se kalendarom	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>služi se kalendarom</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom se ne služi kalendarom te mu je kalendar i dalje apstraktan pojam u iskazivanju mjerena vremena.	Služi se kalendarom prema uputama.	Služi se kalendarom, očitava datume u mjesecu, shvaća izmjenu dana i datuma u određenom mjesecu te povezuje događaje uz određeni datum uz povremene smjernice.	Samostalno se i bez greške služi kalendarom, očitava datume u mjesecu, shvaća izmjenu dana i datuma u određenom mjesecu te povezuje događaje uz određeni datum.
objašnjava organiziranost vremena u godini, navodi mjesece u godini, broj dana u pojedinim mjesecima	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava organiziranost vremena u godini, navodi mjesece u godini, broj dana u pojedinim mjesecima</i> “ po zadanim elementima.	Nabraja mjesece u godini isključivo redom, uz predložak uočava prethodni mjesec i sljedeći, kao i broj dana u pojedinim mjesecima.	Uz česti poticaj i pomoć objašnjava organiziranost vremena u godini, uspješno navodi mjesece u godini, a broj dana u pojedinim mjesecima prema zadanoj metodi (koristi šake i prema zglobovima svijenih prstiju određuje broj dana u mjesecu).	Objašnjava organiziranost vremena u godini, navodi mjesece u godini, broj dana u pojedinim mjesecima.	Argumentirano objašnjava organiziranost vremena u godini, navodi mjesece u godini, broj dana u pojedinim mjesecima bez pomoći ili uputa, točno i pravilno.
upisuje i planira događanja (rođendane, blagdane i sl.) u raspored i/ili vremensku crtlu	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upisuje i planira događanja (rođendane, blagdane i sl.) u raspored i/ili vremensku crtlu</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom ne smješta bliske događaje u bližu budućnost.	Nepotpuno i uz dodatna navođenja smješta bliske događaje u bližu budućnost..	Većinom uspješno planira bliske događaje te ih upisuje u grafički prikaz.	Samostalno prikazuje i planira bliske događaje te ih upisuje u grafički prikaz.

smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom ne smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost, tek uz više ponavljanja prema konkretnom primjeru djelomično točno smješta događaje prema zadatku.	Nepotpuno i uz dodatna pitanja smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost.	Većinom uspješno smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost.	Prikazuje i smješta događaje povezane s neposrednim okružjem u prošlost, sadašnjost i budućnost te izvodi zaključke o promjenama u neposrednom okružju kroz prošlost/sadašnjost i budućnost.

ISHOD: PID OŠ A.2.3. Učenik uspoređuje organiziranost različitih zajednica i prostora dajući primjere iz neposrednoga okružja.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
navodi članove uže i šire obitelji te prikazuje organiziranost obiteljske zajednice	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>navodi članove uže i šire obitelji te prikazuje organiziranost obiteljske zajednice</i> “ po zadanim elementima.	Navodi članove uže i šire obitelji.	Navodi članove uže i šire obitelji te prikazuje organiziranost obiteljske zajednice.	Navodi članove uže i šire obitelji te prikazuje organiziranost obiteljske zajednice pri čemu pokazuje poimanje dužnosti i obveza unutar obitelji/zajednice.	Navodi članove uže i šire obitelji te interaktivno prikazuje organiziranost obiteljske zajednice, svjestan odgovornosti koju imaju članovi svake zajednice (obveze, dužnosti, prava, briga o obitelji, starijima, ljubimcima i domu).
opisuje što čini mjesto u kojemu živi te gdje se što nalazi i kako je organizirano	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje što čini mjesto u kojemu živi te gdje se što nalazi i kako je organizirano</i> “ po zadanim elementima.	Nabraja osobitosti mesta u kojem živi prema naučenom predlošku, ali teže povezuje djelovanje i organiziranost zajednice.	Uz povremeni poticaj i prema modelu opisuje što čini mjesto u kojemu živi te gdje se što nalazi i kako je organizirano.	Opisuje što čini mjesto u kojemu živi te gdje se što nalazi i kako je organizirano.	Objašnjava i opisuje što čini mjesto u kojemu živi te gdje se što nalazi i kako je organizirano.
razlikuje prirodne oblike u neposrednome okružju	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje prirodne oblike u neposrednome</i>	Prepoznaće prirodne oblike u neposrednome okružju (vode tekućice i stajaćice, međusobno ih	Prepoznaće i nabraja prirodne oblike u neposrednome okružju (	Prepoznaće, nabraja i razlikuje prirodne oblike u neposrednome okružju vode tekućice,	Prepoznaće, nabraja, razlikuje i opisuje prirodne oblike u neposrednome okružju

	„okružju“ po zadanim elementima.	teže razlikuje u neposrednoj stvarnosti-zavičaju).	vode tekućice i stajaćice).	stajaćice, more, uzvisine, udubine).	vode tekućice, stajaćice, more, uzvisine, udubine).
opisuje važnost organizacije prometa u svome okružju	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje važnost organizacije prometa u svome okružju</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaće i imenuje prometne znakove važne za njegovu sigurnost.	Razlikuje prometne znakove važne za njegovu sigurnost, prepoznaće i nabraja prometna sredstva.	Uočava pješačke prijelaze, razlikuje prometne znakove važne za njegovu sigurnost, uspoređuje i razvrstava prometna sredstva te poima djelovanje prometa unutar organizacije mesta u kojem živi.	Uočava pješačke prijelaze, razlikuje prometne znakove važne za njegovu sigurnost, uspoređuje i razvrstava prometna sredstva, istražuje vrste prometa u mjestu te povezuje s organizacijom mesta. Uočava povezanost prometnih sredstava s korištenjem različitih oblika energije.
opisuje zanimanja u mjestu u kojem živi	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje zanimanja u mjestu u kojem živi</i> “ po zadanim elementima.	Nabrala zanimanja u mjestu u kojem živi.	Nabrala zanimanja u mjestu u kojem živi i opisuje oruđe kojim se koje zanimanje koristi.	Nabrala i opisuje zanimanja u mjestu u kojem živi, razvrstava oruđe koje određeno zanimanje koristi, uočava važnost svakog zanimanja za djelovanje i život unutar zajednice.	Opisuje i objašnjava važnost svakog zanimanja za zajednicu u kojoj živi, poučava druge o tome kako je važno cijeniti svaku vrstu zanimanja, zaključuje o mjestu prema zanimanjima (koja je industrijska grana najrazvijenija).
spoznaje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>spoznaje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom neprecizno i netočno spoznaje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje.	Uz češći poticaj i navođenje djelomično spoznaje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje.	Uz povremeni poticaj spoznaje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje.	Spoznaje i procjenjuje organiziranost zajednice u svome okružju te važnost pravila za njezino djelovanje.

B: PROMJENE I ODNOSI

ISHOD: PID OŠ B.2.1. Učenik objašnjava važnost odgovornoga odnosa čovjeka prema sebi i prirodi.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
opisuje važnost tjelesne aktivnosti, prehrane i odmora za razvoj svoga tijela i zdravlje	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje važnost tjelesne aktivnosti, prehrane i odmora za razvoj svoga tijela i zdravlje</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaže važnost tjelesne aktivnosti, prehrane i odmora za razvoj svoga tijela i zdravlje ali ne predviđa posljedice nebrige za navedeno.	Opisuje važnost tjelesne aktivnosti, prehrane i odmora za razvoj svoga tijela i zdravlje tek nakon davanja primjera.	Daje primjere pravilne prehrane, načine aktivnog provođenja vremena te uz pomoć predviđa posljedice nebrige za navedeno.	Daje primjere pravilne prehrane, načine aktivnog provođenja vremena te samostalno predviđa posljedice nebrige za navedeno.
brine se za očuvanje osobnoga zdravlja	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>brine se za očuvanje osobnoga zdravlja</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaže važnost brige za očuvanje osobnoga zdravlja ali se ne izražava samostalno svojim govorom o načinu na koji se brine o očuvanju osobnoga zdravlja.	Brine se za očuvanje osobnoga zdravlja, svoje primjere navodi tek nakon dodatnih pojašnjenja i primjera.	Brine se za očuvanje osobnoga zdravlja.	Brine se o svome zdravlju te navodi i pojašnjava posljedice nebrige, predlaže svoje ideje za unaprjeđenje zdravlja.
Razrada ishoda:		✓ uvažava vremensko ograničenje rada s digitalnom tehnologijom Navedena razrada ishoda se ne vrednuje već se opisno prati tijekom cijele školske godine.			
brine se za okružje u kojem živi i boravi	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>brine se za okružje u kojem živi i boravi</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaže važnost brige za svoje životno okružje ali se ne izražava samostalno svojim govorom o načinu na koji se brine o očuvanju osobnoga zdravlja.	Brine se za svoje životno okružje, svoje primjere navodi tek nakon dodatnih pojašnjenja i primjera.	Brine se za okružje u kojem živi i boravi.	Brine se o svome životnom okružju te navodi i pojašnjava posljedice nebrige, predlaže svoje savjete i ideje za poboljšanje životnog okružja.
Razrada ishoda:		✓ razdvaja otpad i smeće, razvrstava otpad Navedena razrada ishoda se ne vrednuje već se opisno prati tijekom cijele školske godine.			
prepoznaže zvučno i svjetlosno onečišćenje okoliša	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaže zvučno i</i>	Uz davanje dodatnih primjera prepoznaže štetno djelovanje buke na osobno zdravlje i zdravlje	Prepoznaže štetno djelovanje buke na osobno zdravlje i zdravlje	Prepoznaže štetno djelovanje buke na osobno zdravlje i	Prepoznaže štetno djelovanje buke na osobno zdravlje i zdravlje

	<i>svjetlosno onečišćenje okoliša</i> po zadanim elementima.	na osobno zdravlje i zdravlje drugih, te uočava štetnost lasera za vid.	drugih, uz pomoć dodatnih primjera uočava štetnost lasera za vid.	zdravlje drugih, uz malu pomoć pojašnjava posljedice nebrige o štetnosti buke, osvještava štetnost lasera za vid.	drugih, pojašnjava posljedice nebrige o štetnosti buke, osvještava štetnost lasera za vid; predlaže svoje ideje za smanjenje zvučnog i svjetlosnog onečišćenja.

ISHOD: PID OŠ B.2.2. Učenik zaključuje o promjenama u prirodi koje se događaju tijekom godišnjih doba.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
prepoznaće promjene u prirodi unutar godišnjega doba: uspoređuje duljinu dana i noći, početak i kraj određenoga godišnjeg doba, promjene u životu biljaka i životinja i rad ljudi	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaće promjene u prirodi unutar godišnjega doba</i> “ po zadanim elementima.	Uz dodatne jednostavne primjere, navođenje i poticaje opisuje i prikazuje živa bića i njihove promjene povezane s godišnjim dobima.	Uz dodatne jednostavne primjere opisuje i prikazuje živa bića i njihove promjene povezane s godišnjim dobima.	Opisuje i prikazuje živa bića i njihove promjene povezane s godišnjim dobima.	Opisuje i prikazuje živa bića i njihove promjene povezane s godišnjim dobima dovodeći ih u suodnos.
prati promjene i bilježi ih u kalendar prirode	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prati promjene i bilježi ih u kalendar prirode</i> “ po zadanim elementima.	Prema zadanim kalendaru prirode učenik promatra i bilježi jednostavnije promjene i aktivnosti s obzirom na izmjenu godišnjih doba.	Prema unaprijed dogovorenim uputama (kalendar prirode, zadana IKT aplikacija) promatra, prati i bilježi promjene i aktivnosti s obzirom na smjenu godišnjih doba.	Promatra, prati i bilježi promjene i aktivnosti s obzirom na smjenu godišnjih doba.	Sustavno promatra, prati i bilježi promjene i aktivnosti s obzirom na izmjenu godišnjih doba te samostalno izvodi zaključke o izmjeni dana i noći i smjeni godišnjih doba.

ISHOD: PID OŠ B.2.3. Učenik uspoređuje, predviđa promjene i odnose te prikazuje promjene u vremenu.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
snalazi se u vremenu	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>snalazi se u vremenu</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično ili uz pomoć uviđa prolaznost vremena i duljinu zadanih vremenskih perioda.	Određuje odnos jučer-danas-sutra prema uputama ili zadanim primjeru iz svakodnevnog života te	Određuje odnos jučer-danas-sutra na primjerima iz svakodnevnoga života i opisuje njihovu promjenjivost.	Prepostavlja prema osobnom primjeru, ali i prema iskustvima drugih o odnosu jučer-danas-sutra te raščlanjuje i

			na taj način i opisuje njihovu promjenjivost.		zaključuje o njihovoj promjenjivosti
uspoređuje nedavnu prošlost i sadašnjost i predviđa buduće događaje te promjene i odnose u budućnosti	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uspoređuje nedavnu prošlost i sadašnjost i predviđa buduće događaje te promjene i odnose u budućnosti“ po zadanim elementima.	Prema grafičkim prikazima i uz pomoć učitelja opisuje razlike između prošlosti i sadašnjosti, jednostavnim primjerima predviđa ih u budućnosti.	U pomoć učitelja opisuje razlike između prošlosti i sadašnjosti, jednostavnim primjerima predviđa ih u budućnosti te prikazuje promjene u vremenu.	S manjom nesigurnosti opisuje promjene i odnose tijekom prošlosti i sadašnjosti, predviđa ih u budućnosti te prikazuje promjene u vremenu.	Istražuje i prikuplja informacije o prošlosti, uspoređuje život nekad i danas, predviđa promjene u budućnosti.
povezuje događaje i promjene u vremenu prikazujući ih na vremenskoj crti ili lenti vremena, crtežom, grafičkim prikazom i sl., uz upotrebu IKT-a ovisno o uvjetima	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „povezuje događaje i promjene u vremenu prikazujući ih na vremenskoj crti ili lenti vremena, crtežom, grafičkim prikazom i sl., uz upotrebu IKT-a ovisno o uvjetima“ po zadanim elementima.	Prema započetim grafičkim prikazima i uz pomoć učitelja prikazuje promjene u vremenu.	Prema zadanim smjernicama i uz pomoć povezuje događaje i promjene u vremenu prikazujući ih na lenti vremena, crtežom ili grafičkim prikazom.	Uglavnom točno povezuje događaje i promjene u vremenu prikazujući ih na lenti vremena, crtežom ili grafičkim prikazom.	Samostalno i točno povezuje događaje i promjene u vremenu prikazujući ih na lenti vremena, crtežom ili grafičkim prikazom, brinući o urednosti rada.

ISHOD: PID OŠ B.2.4. Učenik se snalazi u prostoru, izrađuje, analizira i provjerava skicu kretanja.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
snalazi se u neposrednome okružju prema objektima i dijelovima prirode	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „snalazi se u neposrednome okružju prema objektima i dijelovima prirode“ po zadanim elementima.	Teško i uz pomoć učitelja povezuje objekte ili dijelove prirode sa njihovom lokacijom.	Uglavnom se samostalno snalazi u neposrednome okružju prema objektima i dijelovima prirode.	Snalazi se u neposrednome okružju prema objektima i dijelovima prirode.	Samostalno i sigurno se snalazi u neposrednome okružju prema objektima i dijelovima prirode.
opisuje objekte i dijelove prirode prema kojima se snalazi u prostoru	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje objekte i dijelove prirode prema	Metodom pokušaja i pogrešaka opisuje objekte i dijelove prirode prema kojima se snalazi	Štirim i nepreciznim rečenicama opisuje objekte i dijelove prirode	Opisuje objekte i dijelove prirode prema kojima se snalazi u prostoru.	Opisuje objekte i dijelove prirode prema kojima se snalazi u prostoru točno

	<i>kojima se nalazi u prostoru” po zadanim elementima.</i>	u prostoru, neprecizno ih smještajući u prostor.	prema kojima se nalazi u prostoru.		ih smještajući u prostor u kojima se nalaze.
prikazuje objekte i dijelove prirode u međusobnom odnosu (crtežom ili plakatom ili u pješčaniku i dr.)	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje objekte i dijelove prirode u međusobnom odnosu (crtežom ili plakatom ili u pješčaniku i dr.)</i> “ po zadanim elementima.	Proizvoljno i neprecizno, uz asistenciju učitelja smješta objekte i dijelove prirode u međusobni odnos na grafičkom prikazu ili u pješčaniku.	Neprecizno smješta objekte i dijelove prirode u međusobni odnos na grafičkom prikazu ili u pješčaniku.	Uglavnom točno prikazuje i smješta objekte i dijelove prirode u međusobni odnos na grafičkom prikazu ili u pješčaniku.	Uviđajući pravila mjerila izrađuje objekte i dijelove prirode i smješta ih točno u međusobni odnos na grafičkom prikazu ili u pješčaniku, brine o urednosti i točnosti uratka.
izrađuje i provjerava skicu kretanja	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>izrađuje i provjerava skicu kretanja</i> “ po zadanim elementima.	Nesamostalno (kao član skupine) prikazuje objekte i dijelove prirode prema kojima se nalazi u prostoru izrađujući skicu kretanja, teško povezuje izrađenu skicu sa prikazanim terenom.	Uz pomoć prikazuje objekte i dijelove prirode prema kojima se nalazi u prostoru izrađujući skicu kretanja.	Opisuje i prikazuje objekte i dijelove prirode prema kojima se nalazi u prostoru izrađujući skicu kretanja.	Dogovorenim simbolima opisuje i prikazuje objekte i dijelove prirode prema kojima se nalazi u prostoru izrađujući skicu kretanja, na terenu provjerava točnost i preciznost skice.

C: POJEDINAC I DRUŠTVO

ISHOD: PID OŠ C.2.1. Učenik uspoređuje ulogu i utjecaj pojedinca i zajednice na razvoj identiteta te promišlja o važnosti očuvanja baštine.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge i objašnjava ulogu pojedinca i zajednice na osobni razvoj	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge i objašnjava ulogu pojedinca i zajednice na osobni razvoj</i> “ po zadanim elementima.	Nepotpuno i uz poticaj razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge.	Razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge (uz dodatno pojašnjavanje pitanja, odgovara na pitanja poput Što mogu naučiti od drugih? Kako ja utječem na druge?)	Razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge i objašnjava ulogu pojedinca i zajednice na osobni razvoj uz poneka podsjećanja (odgovara na pitanja poput Kako drugi utječu na mene? Kako ja utječem na druge?)	Sustavno i stalno razvija spoznaju o sebi u odnosu na druge i objašnjava ulogu pojedinca i zajednice na osobni razvoj (samostalno i kreativno odgovara na pitanja poput Kojim vrijednostima težim? Što mogu naučiti od drugih? Kako pridonosim

				Što mogu naučiti od drugih?)	napretku zajednice? Kako drugi utječu na mene? Kako ja utječem na druge?)
objašnjava i raspravlja o različitim ulogama pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava i raspravlja o različitim ulogama pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka razlikuje uloge pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima, ali mu je sve potrebno dodatno pojasniti.	Razlikuje uloge pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima.	Objašnjava i raspravlja o različitim ulogama pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima.	Argumentirano objašnjava i raspravlja o različitim ulogama pojedinaca u zajednicama te povezanosti zajednice prema događajima, interesima, vrijednostima
promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom ne promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno.	Nepotpuno promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno.	Uz povremeni poticaj promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno.	Aktivno promišlja o utjecaju zajednice na pojedinca i obratno.
opisuje i postavlja pitanja povezana s povijesnom, kulturnom i prirodnom baštinom svoga mjesta	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje i postavlja pitanja povezana s povijesnom, kulturnom i prirodnom baštinom svoga mjesta</i> “ po zadanim elementima.	Teže shvaća pojam baštine, te uz jednostavne i jasne upute i primjere upituje kratkim i jednoznačnim pitanjima o povjesnoj/kulturnoj/prirodnoj baštini svoga mjesta.	Postavlja pitanja povezana s povijesnom, kulturnom i prirodnom baštinom svoga mjesta.	Opisuje i postavlja pitanja povezana s povijesnom, kulturnom i prirodnom baštinom svoga mjesta.	Opisuje,inicira i postavlja pitanja povezana s povijesnom, kulturnom i prirodnom baštinom svoga mjesta (propituje o značajnim događajima; tradicijskim predmetima; običaji, nošnja, suveniri, o ljestpotama prirode; parkovi, šume, rijeke, jezera, more, biljke, životinje).

navodi primjere i objašnjava načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sudjeluje i predlaže načine obilježavanja događaja i blagdana</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo prema naučenom predlošku navodi primjere zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine.	Navodi primjere zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine.	Navodi primjere i objašnjava načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine.	Navodi primjere, opisuje i objašnjava načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine te objašnjava važnost istog (briga za pojedinca i potomstvo).
sudjeluje i predlaže načine obilježavanja događaja i blagdana	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sudjeluje i predlaže načine obilježavanja događaja i blagdana</i> “ po zadanim elementima.	Sudjeluje u obilježavanju događaja i blagdana uz podsjećanja o pravilima ponašanja.	Sudjeluje u obilježavanju događaja i blagdana.	Sudjeluje i predlaže načine obilježavanja događaja i blagdana.	Aktivno sudjeluje i predlaže kreativne, ali primjerene načine obilježavanja događaja i blagdana.

ISHOD: PID OŠ C.2.2.

Učenik raspravlja o ulozi i utjecaju pravila, prava i dužnosti na zajednicu te važnosti odgovornoga ponašanja.

Razrada ishoda:

- ✓ Dogovara se i raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama zbog njihova nepoštivanja (u obitelji, razredu, školi).
- ✓ Ispunjava dužnosti i pomaže (u obitelji, razredu, školi, mjestu).
- ✓ Raspravlja o pravima djece.
- ✓ Uvažava različitosti (stavovi i mišljenja).
- ✓ Predlaže načine rješavanja problema.
- ✓ Odgovorno se služi telefonskim brojevima.
- ✓ Preuzima odgovornost za svoje ponašanje.

Navedeni ishod se ne vrednuje već se opisno prati tijekom cijele školske godine.

ISHOD: PID OŠ C.2.3. Učenik opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnosti ljudi mesta u kojemu živi te opisuje i navodi primjere važnosti i vrijednosti rada.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
prepoznaže važnost različitih zanimanja i djelatnosti u mjestu	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaže važnost različitih zanimanja i</i>	Prepoznaže važnost različitih zanimanja i djelatnosti u mjestu uz dodatni poticaj.	Prepoznaže i razlikuje važnost različitih zanimanja i djelatnosti u mjestu.	Prepoznaže, razlikuje i uočava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u mjestu.	Razlikuje, povezuje, uočava i objašnjava važnost različitih

	<i>djelatnosti u mjestu</i> po zadanim elementima.				zanimanja i djelatnosti u mjestu.
povezuje djelatnosti ljudi s okolišem	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „povezuje djelatnosti ljudi s okolišem“ po zadanim elementima.	Nepotpuno povezuje djelatnosti ljudi s okolišem.	Povezuje djelatnosti ljudi s okolišem u mjestu kojem živi uz dodatna pitanja i pojašnjenja.	Točno povezuje djelatnosti ljudi s okolišem i zaključuje uz kraće navođenje o djelatnostima u zavičaju.	Točno opisuje, svrstava i povezuje djelatnosti ljudi s okolišem, izvodi zaključke o djelatnostima ljudi u zavičaju i objašnjava ih.
opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini“ po zadanim elementima.	Djelomično, uz poticaj i dodatna pitanja opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini.	Uz dodatna pitanja opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini.	Opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini.	S lakoćom i pravilno opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnost ljudi u neposrednoj okolini.
opisuje povezanost rada i zarade	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje povezanost rada i zarade“ po zadanim elementima.	Proizvoljno opisuje povezanost rada i zarade jer ne shvaća povezanost.	Prema zadanim primjerima i smjernicama djelomično uspješno opisuje povezanost rada i zarade.	Prema opisanim (stvarnim i izmišljenim situacijama) samostalno izvodi zaključke o tome koliko su rad i zarada povezani te uz poticaj predlaže razredni projekt na kojem bi se zorno mogla predočiti povezanost rada i zarade.	Kroz radionice i razredni sajam, prema konkretnim primjerima, samostalno opisuje povezanost rada i zarade (opisuje školski projekt, uložen trud, vrijeme, rad te zaključuje o zarađenom novcu i predlaže načine u što ga prenamijeniti ili uložiti).
Razrada ishoda:		✓ Prepoznaje važnost i vrijednost svakoga zanimanja i rada. ✓ Razvija odgovornost prema trošenju novca i štednji. Ostvarivanje razrade navedenoga ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.			

D: ENERGIJA

ISHOD: PID OŠ D.2.1. Učenik prepoznaže različite izvore i oblike, prijenos i pretvorbu energije i objašnjava važnost i potrebu štednje energije na primjerima iz svakodnevnoga života.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
prepoznaže i razlikuje različite izvore energije koji ga okružuju	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaže i razlikuje različite izvore energije koji ga okružuju</i> “ po zadanim elementima.	Promatraljući grafički prikaz ili uz navođenje prepoznaže različite izvore energije koji ga/ju okružuju u svakodnevnome životu.	Prepoznaže različite izvore energije koji ga/ju okružuju u svakodnevnome životu.	Prepoznaže i razlikuje različite izvore energije koji ga okružuju.	Daje primjere za različite izvore energije i uočava njihov suodnos.
razlikuje oblike energije koji ga okružuju	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje oblike energije koji ga okružuju</i> “ po zadanim elementima.	Promatraljući grafički prikaz ili uz navođenje prepoznaže različite oblike energije koji ga/ju okružuju u svakodnevnome životu.	Prepoznaže različite oblike energije koji ga/ju okružuju u svakodnevnome životu.	Prepoznaže i razlikuje različite oblike energije koji ga okružuju.	Daje primjere za različite oblike energije i uočava njihov suodnos.
prepoznaže prijenos el. energije (vodovima, žicama) do mesta korištenja i prijenos topline s toplijeg na hladnije mjesto ili predmet	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaže prijenos el. energije do mesta korištenja i prijenos topline s toplijeg na hladnije mjesto ili predmet</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođene prepoznaže ali ne obrazlaže prijenos el. energije do mesta korištenja i prijenos topline s toplijeg na hladnije mjesto ili predmet.	Prepoznaže ali ne obrazlaže prijenos el. energije do mesta korištenja i prijenos topline s toplijeg na hladnije mjesto ili predmet.	Obrazlaže prijenos električne energije vodovima te prijenos električne energije vodovima.	Samostalno, primjerenum pokusima, prikazuje prijenos topline s predmeta na predmet, obrazlaže prijenos električne energije vodovima.
prepoznaže pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaže pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje prepoznaže ali ne obrazlaže pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost.	Prepoznaže ali ne obrazlaže pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost.	Obrazlaže pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost.	Samostalno, primjerenum pokusima, prikazuje pretvorbu električne energije u toplinu i svjetlost.
objašnjava važnost energije u svakodnevnome životu	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava važnost</i>	Pomoću grafičkog prikaza nabraja primjenu	Nabraja primjenu energije u svakodnevnome životu.	Objašnjava važnost energije u svakodnevnome životu.	Objašnjava i primjerima potkrepljuje važnost

	<i>energije u svakodnevnome životu“ po zadanim elementima.</i>	energije u svakodnevnome životu.			energije u svakodnevnome životu.
povezuje hranu i prehranu s opskrbom tijela energijom ukazujući na važnost pravilne prehrane za zdravlje čovjeka	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>povezuje hranu i prehranu s opskrbom tijela energijom ukazujući na važnost pravilne prehrane za zdravlje čovjeka</i> “ po zadanim elementima.	Nakon dodatnih primjera povezuje hranu kao energiju koja nas pokreće ne dovodeći je u odnos sa važnošću zdrave prehrane.	Uz dodatne primjere i poticaje povezuje hranu kao energiju koja nas pokreće i važnost pravilne prehrane za zdravlje čovjeka.	Povezuje hranu i prehranu s opskrbom tijela energijom ukazujući na važnost pravilne prehrane za zdravlje čovjeka.	Određuje hranu kao energiju koja pokreće tijelo te prosuđuje o povezanosti zdrave prehrane i zdravlja, daje primjere zdravih i nezdravih jelovnika.
navodi različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>navodi različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka nabraja različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije.	Prema zadanim smjernicama navodi različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije.	Navodi različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije.	Navodi različite primjere prometnih sredstava i njihovih izvora energije, uočava ekološki prihvatljiva vozila, uočava vezu između prometnih sredstava na fosilna goriva i zagađenja zraka te predlaže rješenja.
objašnjava načine uštede energije na koje sam može utjecati	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava načine uštede energije na koje sam može utjecati</i> “ po zadanim elementima.	Nakon dodatnih primjera nabraja načine uštede energije na koje sam može utjecati.	Jednostavnim rečenicama i primjerima objašnjava načine uštede energije na koje sam može utjecati.	Objašnjava načine uštede energije na koje sam može utjecati.	Argumentirano objašnjava načine uštede energije na koje sam može utjecati, predlaže plan štednje.
objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom</i> “ po zadanim elementima.	Prateći jednostavne primjere objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom.	Uz dodatna pitanja objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom.	Objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom.	Objašnjava povezanost svoga ponašanja pri korištenju energijom s njezinom uštedom te praktično primjenjuje znanja, predlaže rješenja za uštetu energije.

A.B.C.D. ISTRAŽIVAČKI PRISTUP

ISHOD: PID OŠ A.B.C.D. 2.1.Učenik uz usmjeravanje opisuje i predstavlja rezultate promatranja prirode, prirodnih ili društvenih pojava u neposrednome okružju i koristi se različitim izvorima informacija.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
opaža i opisuje svijet oko sebe služeći se svojim osjetilima i mjerljima	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opaža i opisuje svijet oko sebe služeći se svojim osjetilima i mjerljima“ po zadanim elementima.	Prema jasnim i kratkim uputama opisuje svijet oko sebe.	Uz učiteljevo vođenje otkriva da se osjetilima i mjerljima može opažati i opisivati svijet i promjene oko nas.	Otkriva svojstva i osobine svijeta oko sebe svojim osjetilima i mjerljima uz povremeno vođeno izlaganje.	Samostalno izvodi pokuse kojima otkriva i opisuje svijet oko sebe, služeći se svojim osjetilima, mjerljima i IKT tehnologijom.
crta opaženo i označava/imenuje dijelove	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „crta opaženo i označava/imenuje dijelove“ po zadanim elementima.	Ponekad uz učitelje upute crta opaženo i označava dijelove, imenuje ih u skladu s usvojenim tehnikama čitanja i pisanja.	Crta opaženo i označava dijelove prema uputama ili primjeru.	Crta opaženo i označava dijelove.	Crta opaženo, uredno, točno i jasno i imenuje dijelove.
prepoznae uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznae uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju“ po zadanim elementima.	Djelomično i metodom pokušaja i pogrešaka prepoznae uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju.	Reproducira uočene uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju.	Prepoznae uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju, objašnjava uz učiteljevo vođenje.	Prepoznae i objašnjava uzročno-posljedične veze u neposrednemu okružju.
postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi“ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka ponekad postavlja jednostavna pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi.	Postavlja jednostavna pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi.	Potaknut primjerom postavlja povezana pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi.	Samoinicijativno postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama u prirodi.
postavlja pitanja o prirodnim i društvenim pojavama	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „postavlja pitanja o prirodnim i društvenim pojavama“	Isključivo uz predložak postavlja pitanja o prirodnim i društvenim pojavama.	Postavlja pitanja o prirodnim i društvenim pojavama.	Postavlja pitanja o prirodnim i društvenim pojavama, na neka samostalno daje odgovore i pojašnjava.	Usapoređuje i komentira prirodne i društvene pojave dovodeći u vezu svojim pitanjima pojave u prirodi i društvu.

	<i>pojavama</i> “ po zadanim elementima.				
objašnjava uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>objašnjava uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznae uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo prema primjeru.	Razlikuje i povremeno objašnjava uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo.	Objašnjava uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo.	Objašnjava uočeno, iskustveno doživljeno ili istraženo na zanimljiv i kreativan način.
uočava probleme i predlaže rješenja	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava probleme i predlaže rješenja</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznae probleme, ali ne predlaže rješenja.	Razlikuje probleme, ali rješenja predlaže samo uz dodatne upute i smjernice.	Uočava probleme i predlaže rješenja.	S lakoćom uočava probleme i predlaže rješenja na zanimljiv i kreativan način.
raspravlja, uspoređuje i prikazuje na različite načine rezultate – crtežom, slikom (piktogramima), grafom i sl.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>raspravlja, uspoređuje i prikazuje rezultate na različite načine</i> “ po zadanim elementima.	Podatke u grafičkim prikazima čita isključivo uz pomoć nastavnika.	Uglavnom samostalno čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta.	Čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta.	Prikazuje, povezuje i čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta.
donosi jednostavne zaključke	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>donosi jednostavne zaključke</i> “ po zadanim elementima.	Teže donosi jednostavne zaključke.	Donosi jednostavne zaključke potaknut primjerima.	Donosi jednostavne zaključke.	Donosi složenije zaključke samostalno i jasno.